

A Fővárosi Ítéletábra a személyesen eljáró dr. felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Balsai Ügyvédi Iroda (fél címe 1., ügyintéző ügyvéd: dr. ifj. Balsai István) által képviselt Köztársasági Elnöki Hivatal (1014 Budapest, Szent György tér 1-2.) alperes ellen közérdekű adat kiadása miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. január 26. napján kelt 36.P.25.272/2016/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezései folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül írásban közölje a felperessel, hogy 2016. augusztus 20-a és 2016. november 21-e között hány személy juttatta vissza hozzá ténylegesen az állami kitüntetését.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2016. augusztus 29-én és szeptember 19-én adatigénylést terjesztett elő az alperesnél. Miután kérelmeire nem kapott választ, szeptember 30-án a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hivatalához (NAIH) fordult panasszal. A Hatóság 2016. október 24-én kelt NAIH/2016/5535/2/V. ügyszámú iratában a panaszt érdemi vizsgálat nélkül elutasította azzal az indokolással, hogy az alperes nem volt köteles az adatigénylés teljesítésére, mert a felperes által kért adatok nem minősültek közérdekű adatnak.

A felperes a 2016. november 21-én benyújtott, majd módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest annak 15 napon belüli közlésére, hogy 2016. augusztus 20-át követően hány személy juttatta vissza az állami kitüntetését a Köztársasági Elnöki Hivatalhoz ... kitüntetése miatt. A pert megelőző kérelmét az állami kitüntetések visszajuttató személyek nevének kiadására vonatkozóan nem tartotta fenn, csupán annak megállapítását kérte e körben a bíróságtól, hogy az alperes megsértette az Info tv. rendelkezéseit, amikor a válaszadást elmulasztotta. Álláspontja szerint a kért adatok az alperes kezelésében lévő, és tevékenységére vonatkozó adatok, amelyek az alperes közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek, így azokat nem tarthatja vissza, különösen úgy, hogy többszöri felperesi adatigénylésre sem reagál, semmibe véve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) rendelkezéseit.

Az alperes a kereset elutasítását, és perköltséget kért. Álláspontja szerint a felperesnek kizárólag a

2016. augusztus 29-én előterjesztett adatigénylése vonatkozásában van keresetösségi joga, ugyanis az augusztusi és szeptemberi adatigénylések egymástól elkülönültek, továbbá kizárólag az első adatigénylés teljesítésének elmaradása miatt nyújtott be panaszt a NAIH-hoz, így a második alkalommal előterjesztett adatigénylés vonatkozásában a perindítási határidő 2016. szeptember 28-án lejárt.

Érdemben arra hivatkozott, hogy a felperes által kért adatok nem illeszthetők be az Info tv.-ben meghatározott közérdekű adat fogalmába, ugyanis a visszajuttatott állami kitüntetések kezelése nem tartozik a Köztársasági Elnöki Hivatal közfeladatok ellátására vonatkozó feladat- és tevékenységi körébe. A köztársasági elnök és az alperes közfeladatait, tevékenységi körét az Alaptörvény, és más jogszabályok határozzák meg, azonban ezek egyike sem rendelkezik olyan adatok kezelésének kötelezettségéről, amelyre a felperes kérelme irányult. Hivatkozott arra is, hogy a bíróság csak az adatok kiadásáról dönthet az ítéletben, a felperes megállapításra vonatkozó keresetének nincsen jogszabályi alapja.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Elsődlegesen azt állapította meg, hogy a felperes mindkét adatigénylése tekintetében a törvényes határidőn belül terjesztette elő kereseti kérelmét. Második kérelmében az elsőre is visszautalt, a Hatósághoz pedig mindkét kérelmének megválaszolatlansága miatt nyújtott be panaszt. A hatóság választ követően pedig a keresetet az Info tv. 31. § (3) bekezdése szerinti határidőben benyújtotta.

Érdemben azonban a keresetet nem találta alaposnak. Idézte az Info tv. 3. § 5. pontját, a közérdekű adatok meghatározására, a 26. § (1) bekezdését, 31. § (1), (2), (3) és (7) bekezdéseit a bírósághoz fordulás körében, a köztársasági elnök jogállásáról szóló 2011. évi CX. törvény (Kejt.) 15. § (1) bekezdését, az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés f) pontját, Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint az állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény (Mctv.) 19. § (1), (2) és (4) bekezdését.

Indokolása szerint a közérdekű adat Info tv. szerinti definíciójából kiindulva nem vitás, hogy az alperes közfeladatot ellátó szervnek minősül, azonban mint ilyen, a feladat és hatáskörére, valamint tevékenységi körére vonatkozó szabályokat - azaz közfeladatát - az Alaptörvény és más jogszabályok határozzák meg.

Kifejtette, hogy az Alaptörvény általános jelleggel rögzíti, hogy a köztársasági elnök feladata az állami kitüntetések adományozása, és az ezzel kapcsolatos részletesebb szabályok az Mctv.-ben találhatóak. Az Alaptörvény és az Mctv. vonatkozó szabályai alapján megállapította, hogy semmilyen előírást nem tartalmaznak arra, hogy milyen eljárásrendet kell alkalmaznia az alperesnek akkor, ha az állami kitüntetésben részesült személy visszajuttatja állami kitüntetését a köztársasági elnöknek.

A közérdekű adat fogalmának szerves része, hogy az adat a közfeladatot ellátó szerv közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezzék, mivel azonban az alperesnek az adatigénylésben kért adatok kezelésére vonatkozóan nincs kötelezettsége, ezért a kereset nem alapos.

A felperes megállapításra vonatkozó keresetét ugyancsak elutasította figyelemmel arra, hogy közérdekű adatot kezelő szervvel szemben indított perben, az Info tv. alapján a bíróság az adatkezelőt a közérdekű adat kiadására kötelezi vagy elutasítja a keresetet, jogsértés megállapítása iránti igény előterjesztésére nincs mód közérdekű adat kiadása iránti perben.

Az alperes perköltségigényét elutasította, mert az alperes a perre okot adott azzal, hogy a felperes adatigénylése során hallgatott, nem teljesítette az Info tv.-ben írt kötelezettségét azzal, hogy nem utasította el indokoltan a kérelmet a jogorvoslati jogokról való tájékoztatás mellett, ezzel felesleges

költségeket okozott, így a Pp. 80. § (2) bekezdése alapján pernyertességétől függetlenül maga köteles viselni a felmerült költségeket.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte a másodfokú bíróságtól az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a módosított kereseti kérelmének, a kért adatok kiadását illetően történő helyt adást.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogi álláspontja téves, mert a kitüntetés visszaadására vonatkozó eljárásrend valóban nem szerepel sem az Alaptörvényben, sem más jogszabályban, ettől függetlenül ilyen események előfordulnak.

Ha pedig előfordul, és száznál több közszereplő azt hozta nyilvánosságra, hogy visszaadta a kitüntetését, akkor a visszaadott kitüntetésekkel az alperesnek az Alaptörvény kifejezett előírásának hiányában is, de a józan ész alapján valamit tennie kellett. Vagy megtagadta az átvételt, vagy átvette majd visszaküldte, vagy megsemmisítette, vagy pedig azóta is őrzi. Bármelyiket tette is az alperes, ezzel kapcsolatban nála adatok keletkeztek.

Azt az elsőfokú bíróság csak kijelentette, de nem indokolta, hogy az alperesnek a kitüntetés adományozására vonatkozó feladatával nincs összefüggésben az így nála keletkezett adat.

Álláspontja szerint, téves az elsőfokú bíróság álláspontja azért is, mert az alperes nem közfeladatot ellátó szerv, hanem közpénzből és természetesen a köz érdekében, de állami feladatot ellátó szerv. Mint ilyen, az Info tv. 3.§ 5. pontja szerint, a kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret közérdekű adat, ha az nem személyes adat.

Az Info tv. ugyanis egy mondatban, de az adatkezelő szervek két körére - egyrészt az állami vagy helyi önkormányzati szervek, másrészt a jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervek - vonatkozóan eltérően határozza meg a közérdekű adatok körét. Ez a kör érthetően és logikusan szélesebb az állami vagy helyi önkormányzati feladatokat ellátó szervek tekintetében. Ezek a szervek ugyanis közpénzből, és ezért a köz érdekében működnek, átláthatóságuk csak az Info tv.-ben szabályozott okokból és módon korlátozható.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyben hagyását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját arra vonatkozóan, hogy a felperes által igényelt adat nem tartozik a köztársasági elnök, és így a Köztársasági Elnöki Hivatal közfeladatok ellátására vonatkozó feladat- és tevékenységi körébe. Ezért a kért adat nem közérdekű adat, és alperes nem köteles a felperes adatigénylésének teljesítésére. Közfeladatai, és tevékenységi körei ugyanis kizárólag az állami kitüntetések adományozására vonatkoznak.

Kifejtette, hogy a már korábban is hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből, valamint az Alkotmánybíróság 47/2007. (VII. 3.) AB határozatából megállapítható, hogy az állami kitüntetések adományozásával kapcsolatos szabályozás alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmánybíróság sem állapított meg olyan alkotmányellenes mulasztást, vagy tett olyan megállapítást, amely a felperes által állított közfeladat ellátásra utalna, illetve amelyből az közvetlenül vagy közvetve levezethető lenne.

A fellebbezés alapos.

A fellebbezés a megállapításra vonatkozó kereset elutasítását nem érintette, ezért a másodfokú bíróság csak a kitüntetést visszaküldők számára vonatkozó kérelem tekintetében bírálhatta felül az elsőfokú ítéletet, a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint. E körben az elsőfokú bíróság döntésével az alábbi indokok miatt nem értett egyet.

Amennyiben a per tárgya közérdekű adatigénylés több kérdés tisztázását követően hozható döntés.

Az elsődleges kérdés annak eldöntése, hogy az alperes kezelésében van-e az az adat melynek megismerése iránt a felperes igényt terjesztett elő. A perbeli esetben ez nem volt vitás, hiszen az alperes nem vitatta, hogy sor került olyan küldemények átvételére, melyben állampolgárok állami kitüntetéseiket küldték meg a részére. Az alperes nyilvános Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) a Főigazgató, mint a Hivatal vezetője hatáskörébe rendeli az alpereshez érkezett küldemények iktatását, szignálását [az adatigényletskor hatályos 4.1.i) pont]. Mindezek alapján az igényelt információ adat minősége és az alperes adatkezelői szerepe is egyértelműen megállapítható volt.

Az alperes védekezésére is tekintettel azt kellett megállapítani, hogy az alperes kezelésében lévő adat az Info tv. 3. § 5. pontjában foglalt jellemzőkkel bír-e. Az alperes közfeladatot lát el, így a működése során keletkezett adatok döntő többsége közérdekű adat. E körben mind a NAIH, mind az elsőfokú bíróság döntése során arra fektette a hangsúlyt, hogy az alperes, illetve a köztársasági elnök működésére vonatkozó jogszabályok csak a kitüntetések adományozására vonatkozóan tartalmaznak rendelkezéseket, előírásokat, eljárási szabályokat, a kitüntetés visszaküldésével kapcsolatosan nem. A másodfokú bíróság azonban ezzel a szűkítő megközelítéssel nem értett egyet.

A NAIH maga is több esetben helyezkedett arra az álláspontra, hogy olyan szervezetek is közérdekű adatkezelőnek minősülnek, amelyek tevékenysége nem állami vagy önkormányzati jellegű, azt hatásköri, illetékességi szabályok nem írják körül, azonban közpénzből gazdálkodnak. (pl. önkormányzati vagy állami tulajdonban álló gazdasági társaságok). A Hatóság következetes álláspontja az volt, hogy pusztán azért, mert az ilyen jellegű szervezeteknek jogszabályban meghatározott feladatkörük nincs, még nem hivatkozhatnak arra, hogy közérdekű adatigényletsnek nem lehetnek alanyai.

A perbeli esetben az alperes hasonló védekezést terjesztett elő amikor arra hivatkozott, hogy bár nem vitásan közfeladatot lát el az adatigényletsrel érintett tevékenysége során, azért nem keletkezik közérdekű adat, mert erre a konkrét tevékenységre (kitüntetés visszaküldése, visszavétele) jogszabályi előírás nincs. A fentiek szerint azonban a jogi norma hiánya nem eredményezi automatikusan azt, hogy az alperes kezelésében lévő és a perrel érintett adat ne lenne a tevékenységével összefüggő, azaz közérdekű adat. Helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy az alperes már csak azon sajátossága miatt is, hogy közpénzből működik közérdekű adatokat kezel, nem csak a feladatkörének ellátásával szoros összefüggésben, hanem tevékenysége minden mozzanatában.

Az állami kitüntetések visszaküldése nem tekinthető olyan jellemző magatartásnak, amit külön normarendszerrel kellene szabályozni. Az ugyanakkor a kitüntetés adományozással kapcsolatos köztársasági elnöki feladattal összefüggő vélemény, hogy többen egy meghatározott személy kitüntetése miatt saját korábbi elismerésüktől megválnak. Az Info tv. 3. § 5. pontjában példalózó jellegű felsorolásban is szereplő közérdekű adatfajta „...az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, így különösen szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, ... vonatkozó adat.

A kitüntetések visszaküldése az alperesen keresztül a köztársasági elnök szakmai tevékenységére vonatkozó értékelésnek minősül, ami egyértelműen közérdekű adat.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta és kötelezte az alperest a felperes által igényelt adatok megküldésére, az Info tv. 31.

§ (7) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

A felperes kérelme tartalma alapján hosszabb időszakot ölelt fel. A kérelem előterjesztésekor pontosan csak a kezdőidőpontot jelölte meg (2016. augusztus 20.), melyhez köthető az állampolgárok reakciója. A másodfokú bíróság - figyelemmel arra, hogy az alperes válasz nélkül hagyta a felperes kérelmeit - a keresetlevél benyújtását határozta meg záró időpontként, mely időtartam alatt keletkezett közérdekű adatok kiadására kötelezte az alperest.

A felperesnek perköltség igénye nem merült fel, arról határozni a Pp. 239. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 78. § (2) bekezdése alapján nem kellett.

Az eljárás az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2017. május 17.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

bíró

dr. Istenes Attila s.k.